

طرح دوره

عنوان: اصول مدیریت نظام سلامت

رشته: بهداشت عمومی

نیمسال: دوم ۱۴۰۶-۱۴۰۵

تعداد واحد آموزشی: ۲ واحد نظری

الف) محتوای آموزشی دوره

سرفصل‌های آموزشی (جلسه به جلسه):

۱. مفاهیم و تعاریف مدیریت خدمات بهداشتی: تعریف، اهداف، اهمیت و تاریخچه مدیریت سلامت در نظام‌های بهداشتی.
۲. اصول و کارکردهای اصلی مدیریت خدمات بهداشتی: برنامه‌ریزی، سازماندهی، هدایت، و کنترل در نظام سلامت.
۳. مقایسه نظام‌های سلامت در کشورهای مختلف: مدل‌های بورج، بیژمارک، خصوصی و ملی؛ مقایسه تطبیقی با ایران.
۴. سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی درمانی در ایران: ساختار وزارت بهداشت، شبکه‌های بهداشت و درمان، بیمارستان‌ها و بخش خصوصی.
۵. سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی درمانی در جهان: تحلیل ساختار خدمات در کشورهایی مانند آمریکا، انگلستان، ژاپن و کوبا.
۶. آشنایی با سازمان‌های بین‌المللی سلامت: معرفی WHO، UNICEF، UNFPA، بانک جهانی و نقش آن‌ها در سیاست‌گذاری سلامت.
۷. تیم بهداشتی و هماهنگی فعالیت‌های تیمی: ترکیب اعضای تیم سلامت، نقش‌ها، ارتباطات و کار گروهی.
۸. رهبری در تیم بهداشتی: سبک‌های رهبری، مهارت‌های ارتباطی، تصمیم‌گیری و انگیزش در مدیریت سلامت.
۹. روند و معیارهای دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی: شاخص‌های عدالت، پوشش همگانی، و چالش‌های دسترسی در ایران.
۱۰. سطوح مختلف عرضه خدمات بهداشتی: سطح اول، دوم و سوم؛ نظام ارجاع، پیوستگی خدمات و چالش‌های موجود.
۱۱. بازبینی و ارزیابی فعالیت‌های بهداشتی: پایش عملکرد، شاخص‌های کارایی، اثربخشی و کیفیت خدمات.
۱۲. مدیریت منابع بهداشتی (نیروی انسانی، مالی و فیزیکی): برنامه‌ریزی، تخصیص منابع و بهینه‌سازی در نظام سلامت.
۱۳. مدیریت خدمات و مراقبت‌های بهداشتی: اصول ارائه خدمات، ارتقای کیفیت و ایمنی بیمار در مراکز بهداشتی درمانی.
۱۴. جمع‌بندی و مرور نهایی: تحلیل ارتباط بین نظام سلامت، مدیریت منابع و کارکردهای مدیریتی؛ آماده‌سازی برای آزمون پایانی.

ب) منابع پیشنهادی

- Robbins, S.P., & Coulter, M. (2019). *Management*. Pearson.
- Griffith, J.R. (2020). *The Well-Managed Healthcare Organization*. Health Administration Press.
- WHO (2007). *Everybody's Business: Strengthening Health Systems to Improve Health Outcomes*.

• وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، اسناد، دستورالعمل‌ها و گزارش‌های نظام ارائه خدمات سلامت در ایران.
 • مقالات علمی جدید در حوزه مدیریت خدمات سلامت و سیاست‌های نظام سلامت جهانی و ملی.

ج) سنجش و ارزشیابی دوره

سهم از نمره کل	شرح	روش ارزشیابی
۴۰٪	تشریحی و تحلیلی از جلسات ۱ تا ۷	آزمون میان‌ترم
۴۰٪	تشریحی از کل مباحث، با تأکید بر تحلیل نظام‌های سلامت	آزمون پایانی
۱۰٪	تحلیل موردی از یک نظام سلامت یا تیم بهداشتی	ارائه کلاسی و تمرین گروهی
۱۰٪	مشارکت در بحث‌های کلاسی و تمرین‌های گروهی	حضور و مشارکت فعال

خروجی‌های مورد انتظار از این دوره

- درک مفاهیم، اصول و کارکردهای اصلی مدیریت خدمات بهداشتی.
- شناخت ساختار و عملکرد نظام‌های سلامت در ایران و جهان.
- آشنایی با نقش سازمان‌ها و تیم‌های بهداشتی در ارائه خدمات سلامت.
- توانایی تحلیل شاخص‌های دسترسی، کیفیت و ارزیابی خدمات بهداشتی.
- مهارت در شناسایی چالش‌ها و ارائه راهکارهای مدیریتی برای بهبود نظام سلامت.